

Abstrakt

Fenomén zavádění veřejného osvětlení se v českých městech pojí především s nárůstem obyvatelstva v regionálně významných centrech průmyslu, obchodu, řemesla, nebo správy. Tato práce si na rozdíl od klasických historiografických monografií klade za cíl zkoumat, jakým způsobem k zavádění veřejného osvětlení docházelo, kdo se na něm podílel a co všechno se s tím pojilo. Za pomoci analýzy literárních pramenů, zejména pak novinových (jak celozemských, tak lokálních) článků a archivních záznamů se práce snaží poukázat na atributy světla nejen jako čistě praktického městského prvku, ale také jako nositele symbolických rovin bezpečnosti a pokroku. Ukázalo se, že světlo hrálo důležitou roli jako udržovatel bezpečnosti a svou přítomností předcházelo kriminálnímu jednání. Dále vyšlo najevo, že světlo chápáno jako projev civilizace, vzdělanosti a pokroku. Mít na ulicích veřejné osvětlení tedy nebylo otázkou pouze praktickou, ale mělo i svou rovinu symbolickou. To se také odráželo ve volebních programech místních politických stran. Nebyly to však obce, kdo vynaložil značné náklady na modernizaci světlené infrastruktury (založení plynáren, elektráren, položení potrubí), byly to soukromé subjekty, které s obcemi uzavíraly smlouvy na desetiletí. Poměrně záhy se však ukázalo, že se jedná o velmi výnosný podnik, který se města od soukromníků snažila v rámci municipálního socialismu získat zpět.